

Väljavõtted doktoriõpet muutva seaduseelnõu ettevalmistavatest materjalidest

Kõrgharidusseaduse, õppetoetuste ja õppelaenu seaduse jt seaduste muutmise esialgne ajakava

- Eelnõu koostööks: detsember 2020;
- Justiitsministeeriumi koostööks: jaanuar 2021;
- Vabariigi Valitsusele esitamine: veebruar 2021;
- Rakendatakse alates 2023. aasta vastuvõtust.

Ettevalmistavate arutelude peamised pidepunktid

NB! Aruteludes ei käsitletud vaid muudatusi seaduse tasandil, vaid ka ülikooli poolt reguleeritavaid küsimusi.

Kuidas on uue korra järgi võimalik doktoriõpet läbida?

Doktorant-nooremteadur	• Ühel ajal üliõpilane ja nooremteadur• Nooremteaduri tööleping ülikooli/ teadusasutusega
Väljaspool ülikooli töötav doktorant	• Koostöö ettevõtte/MTÜ/avaliku sektoriga• Tööleping tööandjaga
Doktorant-üliõpilane	• Doktorant leiab juhendaja ja teema• Töölepingut ei ole, ainult õppeleping

Nominaalkestus ja rahastus

- Doktoriõppe nominaalkestus on 4 aastat.
- Minimaalne doktoriõppes õppimise/töötamise koormus on 0,5.
- Doktoriõppes saab olla vastavalt koormusele kokku kuni kaks nominaalset õppeaega ehk kuni 8 aastat.
- Nominaalne õppeaeg võib pikeneda üle 8 aasta vaid lapsehoolduspuhkusel viibimise aja võrra.
- Nominaalse õppeaja lõppedes saab lõpetada eksternina.
- Riik rahastab doktoranti kuni 48 kuu palga ulatuses (osakoormusega jaotub kuni 96 kuule).

Tööleping ja individuaalplaan

- Individuaalplaanis planeeritakse ette nominaalne õppeaeg (koormus), see on aluseks töölepingu sõlmimisel.
- Töölepingu algus ja õpingute algus on sama kuupäev, aluseks on doktoriõppesse vastuvõtmise otsus.
- Nooremteaduriga sõlmitakse töökoormusele vastav (4- kuni 8-aastane) tähtajaline tööleping, rakendades katseaega 4 kuud.
- Suurem osa doktorandi töölepingulisest tegevusest on doktoritööga otseselt seotud teadustöö, mida doktorant teeb tööandja (juhendaja) juhtimise ja kontrolli all.
- Teadustööga mitteseotud ülesanded, sh üliõpilaste õpetamine ja juhendamine ja administratiivtöö võiks olla lubatud kuni 20% mahus ehk kuni 8 tundi nädalas täiskoormusega töötamise korral. Konkreetse piirmäära kehtestamine jääb ülikooli otsustada.

Atesteerimine

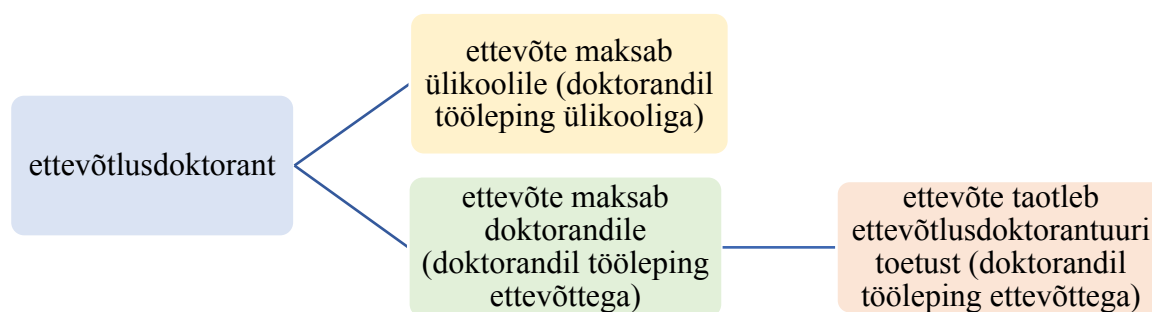
- Õpingute ja töölepingu jätkumine sõltub positiivsest atesteerimisotsusest, lähtutakse doktorandi atesteerimiskorrast.
- Esimesel aastal toimub atesteerimine pool aastat ja aasta pärast sisseastumist. Edaspidi toimub atesteerimine vähemalt üks kord aastas.
- Negatiivse atesteerimisotsuse järel on ülikoolil võimalik anda doktorandile 3 kuud aega järje peale saada, seejärel toimub uus atesteerimine. 3-kuuse lisaaja andmine ei pikenda õpingute nominaalaega (piir on 8 aastat).

Töölepingu muutmise ja lõpetamise, puhkused

- Individuaalplaanis planeeritud õpingute nominaalaega ja töölepingus kokku lepitud töökoormust on võimalik muuta.
- Tähtajalist töölepingut saab 8 aasta jooksul pikendada ilma, et tööleping muutuks tähtajatuks.
- Kui nooremteaduri tööleping lõpetatakse ennetähtaegselt, siis ülikool otsustab juhtumipõhiselt, kas doktorant saab õiguse jätkata üliõpilase või eksternina või tema suhe ülikooliga lõppeb.
- Doktorant-nooremteaduril ei ole akadeemilise puhkuse võtmise võimalust. Töölepingu alusel on võimalik võtta korralist puhkust 42 kalendripäeva aastas. Lisaks muud töölepingulised õigused, nt töövõimetusleht, palgata puhkus, jm.
- Ülikoolivälise tööandja poolt antav õppepuhkus jääb alles.

Väljaspool ülikooli töötav doktorant

- Individuaalplaani lepib kokku doktorandi, ettevõtte/asutuse ja ülikooli vahel.
- Ettevõtte/asutuse esindaja osaleb doktorandi atesteerimisel, otsused tehakse ühiselt.
- Kaitstud doktoritööd lähevad arvesse TA asutuste baasfinantseerimisel.
- Ettevõtlusdoktorantuuri puhul läheb baasfinantseerimisel arvesse ettevõtlusdoktorantuuri lepingute maht.
- Ettevõtlusdoktorantuuri toetust planeerib HTM rahastada tõukefondide meetmetest.

Doktorant-üliõpilane

- Mudel mõeldud doktorantidele,
 - kes läbivad doktoriõpingud muu põhitöö kõrvalt,
 - kelle uurimistöö ei sobi nooremteaduri ega ettevõtlusdoktorantuuri mudeliga,
 - kes ei soovi ülikooliga töölepingut sõlmida.
- Vastuvõtt ei toimu pingerea alusel. Doktorant-üliõpilane otsib ise juhendaja, õppekoha loomine toimub läbirääkimiste teel, rahastaja võib olla kolmas osapool (nt välisülikool).

- Doktorant-üliõpilase staatus tagab õiguse saada ülikoolilt, tööandjate esindajatelt või rahvusvahelistest võrgustikest stipendiume, taotleda mobiilsustoetusi, osaleda doktorikoolide tegevuses ja olla teadusgrandi täitjaks.
- Doktorant-üliõpilasele on lubatud n-õ nullperioodid. Nominaalaeg sellega ei pikene, saab panna õpingud pausile.

Ekstern

- Eksternina ei ole võimalik doktoriõppes õpinguid alustada. Eksternina saab tulla ainult õpinguid lõpetama, kui õpingute nominaalaeg on ületatud.
- Eksternil ei ole õigust saada tudengitele mõeldud soodustusi, aga ülikoolil on õigus eksterne nii rahaliselt toetada kui ka küsida neilt õppetasu.

Koostas: M.Tasa, 06.10.2020